

KØBENHAVNS KOMMUNE

EPINION

Undersøgelse om afpresning og beskyttelsespenge i Københavns forretningsliv

Rapport

Københavns Kommune

6. dec. 2012

EPINION COPENHAGEN

RYESGADE 3F
2200 COPENHAGEN
DENMARK
T: +45 87 30 95 00
E: INFO@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK

EPINION AARHUS

NORDHAVNSGADE 1-3
8000 AARHUS
DENMARK
T: +45 87 30 95 00
E: INFO@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK

EPINION SAIGON

11TH FLOOR, DINH LE BUILDING
1 DINH LE STREET, DISTRICT 4, HCMC
VIETNAM
T: +84 8 38 26 89 89
E: OFFICE@EPINION.VN
W: WWW.EPINION.VN

INDHOLD

1.	INDLEDNING	3
1.1	Kort om undersøgelsens metode	3
1.2	Læsevejledning	4
2.	HOVEDKONKLUSIONER	5
3.	UDBREDELSE AF AFPRESNING I KØBENHAVN	7
4.	AFPRESSEDE VIRKSOMHEDER	9
4.1	Fire overordnede typer af afpresning og en håndfuld cases, som ikke kan placeres	9
4.2	Afpresning fra Bander / unge drenge / rockere o. l.	10
4.3	Afpresning fra Fulde eller påvirkede folk, som kommer ind fra gaden o. l.	14
4.4	Afpresning fra kriminelle med anden etnisk oprindelse	16
4.5	Afpresning fra Kunder og tidligere eller nuværende ansatte	17
4.6	Uden for kategori	18
4.7	Hvad kan der gøres for at hjælpe de afpressede virksomheder?	19
5.	IKKE-AFPRESSEDE VIRKSOMHEDER	20
5.1	Anbefalinger fra ikke-afpressede virksomheder	22
6.	METODE OG FRAFALDSANALYSE	24
6.1	Opkaldsstatistik	25
6.2	Frafaldsanalyse	26

1. Indledning

Denne rapport præsenterer resultaterne af en undersøgelse om afpresning og beskyttelsespenge i Københavns forretningsliv. Undersøgelsen er gennemført af Epinion A/S for Københavns Kommune.

Undersøgelsens resultater er baseret på 1.023 telefoninterview med forretninger i Københavns Kommune inden for en række udvalgte brancher. Interviewene er gennemført i perioden 2. november til 22. november, 2012.

Undersøgelse er foranlediget af et politisk ønske om at få belyst udbredelsen og karakteren af problematikken omkring opkrævning af beskyttelsespenge (eller varer og ydelser) og afpresning blandt erhvervsdrivende i København og særdeleshed på Nørrebro. Problematikken er bl.a. aktualiseret af sagen om værtshuset Café Viking på Nørrebro og en række andre sager, som har været omtalt i medierne. Således har det været fremført i medierne, at eksempelvis nogle erhvervsdrivende på Nørrebro betaler penge eller varer til medlemmer af bandemiljøerne for at slippe for chikane, hærværk og vold mv. Baseret på de verserende sager og omtalen i medier kan det imidlertid være vanskeligt at fastlægge det faktiske omfang, bl.a. fordi en del sager sandsynligvis ikke anmeldes til politiet.

Derfor har Center for Sikker By og Hotspot Nørrebro i Københavns Kommune bedt Epinion om at gennemføre en anonym undersøgelse blandt erhvervsdrivende i København, som bedst muligt belyser problematikken. Undersøgelsen skal dels sikre et dokumenteret grundlag for at vurdere omfanget af afpresning, dels sikre at eventuel iværksættelse af tiltag for at bekæmpe opkrævning og betaling af beskyttelsespenge sker på et veldokumenteret grundlag.

1.1 KORT OM UNDERSØGELSENS METODE

Som nævnt, er undersøgelsens resultater baseret på 1.023 telefoninterview med forretninger i Københavns Kommune inden for en række udvalgte brancher.

Undersøgelsen er gennemført ved hjælp af telefoninterview, fordi denne metode erfaringsmæssigt giver den bedste datakvalitet i undersøgelser blandt mindre virksomheder - både i form af en højere svarprocent, men også i form af en højere kvalitet af de svar, som undersøgelsens deltagere giver.

Samtidig har telefoninterview den fordel, at graden af anonymitet er høj - og svarpersonernes opfattelse af anonymiteten er tilsvarende høj, sammenlignet med eksempelvis personlige interview. Det er relevant for denne undersøgelse qua det følsomme emne.

Undersøgelsen omfatter udelukkende virksomheder med adresse inden for kommunegrænsen i Københavns Kommune.

Undersøgelsen omfatter kun private virksomheder, der kan betegnes som "forretninger" inden for en række på forhånd udvalgte brancher. Undersøgelsens totalpopulation udgøres af 4.279 virksomheder, hvor af der er gennemført interview med 1.023 virksomheder. For en detaljeret liste med brancherne, som tilsammen udgør undersøgelsens målgruppe, henvises til afsnit 6, Metode.

Svarprocenten er på 81 pct. af de virksomheder, der er opnået kontakt til, mens andelen af virksomheder, som har nægtet at deltage i undersøgelsen, udgør 17 pct. Den lave statistiske usikkerhed, den relativt lave nægterandel samt stikprøvens fordeling på brancher og bydele betyder til sammen, at undersøgelsen hviler på et solidt datagrundlag. Samtidig kan det konkluderes, at undersøgelsen er repræsentativ for den samlede totalpopulation, som udgøres af i alt 4.279 private virksomheder i Københavns Kommune med mindst én ansat inden for de udvalgte brancher, som indgår i undersøgelsen.

Den statistiske usikkerhed i undersøgelsen varierer fra spørgsmål til spørgsmål, fordi den statistiske usikkerhed blandt andet afhænger af svarfordelingen på hvert enkelt spørgsmål. Den statistiske usikkerhed i undersøgelsen kan maksimalt være 2,67 pct. (ved en svarfordeling på 50/50 med et konfidensinterval på 95 pct.). På det konkrete spørgsmål, der omhandler udbredelsen af afpresning i Københavns forretningsliv er den statistiske usikkerhed på 0,9 pct. Det er en fuldt acceptabel statistisk usikkerhed for en undersøgelse af denne type (idet der normalt accepteres en statistisk usikkerhed på maksimalt 5 pct.). Undersøgelsen hviler således på et solidt datagrundlag.

1.2 LÆSEVEJLEDNING

I de følgende afsnit præsenteres rapportens resultater i detaljen.

- Umiddelbart efter dette afsnit beskrives **undersøgelsens hovedkonklusioner** i **afsnit 2**.
- I **afsnit 3** beskrives **udbredelsen af afpresning og krav om beskyttelsespenge** i Københavns forretningsliv. Herunder, hvorvidt der er forskelle på udbredelsen af afpresning og krav om beskyttelsespenge på tværs af brancher og på tværs af bydelene i Københavns Kommune.
- I **afsnit 4** beskrives **de konkrete virksomheder, som har oplevet at blive udsat for afpresning eller krav om beskyttelsespenge** eller krav om anden betaling for beskyttelse. Virksomhederne inddeles i afsnit 4 i fem forskellige grupper, hvor de specifikke cases i hver gruppe rummer en række fællestræk. For hver gruppe gives en overordnet og generaliseret beskrivelse af typen af afpresning, ligesom det beskrives, hvordan gruppen fordeler sig på de forskellige undersøgelsesparametre. Afslutningsvis listes ALLE konkrete cases, som indgår i den pågældende gruppe.
- I **afsnit 5** beskrives **virksomhedernes egne forslag til, hvordan problematikkerne omkring afpresning og beskyttelsespenge bedst kan afhjælpes**. Dette afsnit rummer svar fra alle undersøgelsens deltagere - såvel virksomheder, som har oplevet afpresning, som virksomheder, der ikke har.
- I **afsnit 6** beskrives **undersøgelsens metode** i detaljen, herunder præsenteres en **frafaldsanalyse**, hvor undersøgelsens datakvalitet vurderes.

2. Hovedkonklusioner

Undersøgelsen viser, at afpresning er et fænomen med en relativt begrænset udbredelse blandt Københavnske forretninger.

3,2 procent af virksomhederne i undersøgelsen har været udsat for afpresning, idet de svarer bekræftende på spørgsmålet, "Har du eller andre ansatte i forretningen været udsat for afpresning eller været udsat for krav om at give penge, varer eller andet for at opnå beskyttelse eller for at undgå, at der sker de ansatte eller forretningen noget?" **Omvendt svarer 96,8 pct. af virksomhederne, at de ikke har været udsat for afpresning.**

Undersøgelsens statistiske usikkerhed på dette konkrete spørgsmål er 0,9 pct. Hvis der tages højde for den statistiske usikkerhed, kan det således konkluderes, at mellem 2,3 og 4,1 pct. af alle virksomhederne i totalpopulationen (af 4.279 virksomheder inden for de udvalgte brancher med mindst én ansat) har været udsat for afpresning (i relation til den definition, som fremgår af det konkrete spørgsmål).

Det bemærkes, at udover de 3,2 pct. - svarende til 33 konkrete virksomheder i undersøgelsen - har yderligere seks forretninger svaret, at de har oplevet afpresning. De fem af de seks dog for mere end fem år siden, og den sjette i en nu lukket butik i en anden kommune, hvorfor disse seks tilfælde ikke er medregnet i de nævnte 3,2 procent.

Afpresning er observeret i næsten alle hovedbrancher

Undersøgelsen kan ikke påvise, at afpresning er mere udbredt i nogle brancher end andre (af de brancher, som er omfattet af undersøgelsen). Således spreder de i alt 33 afpresede virksomheder sig over alle de hovedbrancher, som undersøgelsen omfatter med undtagelse af hoteller. Der er således identificeret tilfælde af afpresning inden for følgende hovedbrancher: Kiosk/købmand; restaurant, pizzeria/grillbar/isbar; café/værtshus/ diskotek; personlig pleje (fx frisør, kosmetolog, tatovør); mindre fødevarerforretninger (fx bager, slagter); forretning (fx tøjbutik eller specialforretning); anden branche (fx taxa). Variationerne på tværs af brancher er så små, at de ligger inden for undersøgelsens statistiske usikkerhed.

... Og i alle bydele

Ligeledes fordeler de 33 virksomheder, som har oplevet afpresning sig på alle bydele i Københavns Kommune, henholdsvis Amager; Bispebjerg; Brønshøj-Husum; Indre By; Nørrebro; Valby; Vanløse; Vesterbro; Østerbro. Også i relation til bydele er variationerne på tværs af bydelene så små, at de ligger inden for undersøgelsens statistiske usikkerhed. **Det kan derfor ikke konkluderes, at afpresning er mere udbredt i nogle bydele end andre.**

Flere forskellige typer afpresning

Blandt de 33 virksomheder, som svarer, at de har oplevet afpresning, ses **et bredt spektrum af forskellige typer afpresning** i relation til, hvem der afpresser, hvordan det foregår, hvor systematisk det sker og hvor alvorlige trusler og eventuelle repressalier har været. Således kan de 33 identificerede tilfælde af afpresning inddeles i forskellige typer, fortrinsvis defineret af, hvem der foretager afpresningen.

- **I alt 15 virksomheder** har oplevet at blive **afpresset af "en gruppe drenge", "unge mænd", "indvandrerbander", "gadebander", "rockere eller rockerlignende typer"**. Afpresserne beskrives ofte som unge, der hænger ud i gaden eller som unge fra kvarteret, hvor virksomheden ligger. Typisk kommer afpresserne ind fra gaden og beder om varer eller penge under implicite eller eksplicite trusler om vold, hærværk eller andet.
- **Seks virksomheder** har oplevet afpresning eller krav om penge eller varer fra **"fulde personer" eller påvirkede personer, der kommer spontant ind fra gaden** og truer sig til penge eller varer, **oftest alkohol, tobak eller mad**.
- **Tre tilfælde** omhandler virksomheder, som er blevet afpresset af **(voksne) mænd af udenlandsk oprindelse**, hhv. to tilfælde, hvor afpresserne beskrives som værende fra østeuropæiske lande og i et enkelt tilfælde af mellemøstlig oprindelse. I alle tre tilfælde blev der afkrævet beskyttelsespenge, dvs. **kontante beløb**.
- **Fire virksomheder** har oplevet afpresning fra **utilfredse kunder eller tidligere eller nuværende ansatte**.

Udover disse forskellige typer afpresning er der identificeret yderligere fem virksomheder, som har oplevet afpresning, men som ikke kan indplaceres i ovennævnte gruppering, som oftest fordi svarpersonerne i disse virksomheder ikke har svaret fyldestgørende gennem hele interviewet.

Kun få ikke-afpressede virksomheder bekymrer sig om afpresning

De ikke-afpressede virksomheder, dvs. virksomheder, som har svaret, at de IKKE har oplevet afpresning, **bekymrer sig for størstedelens vedkommende ikke over afpresning**. Således svarer godt fire femtedele af de ikke-afpressede virksomheder (81 pct.), at de kun i ringe grad eller slet ikke bekymrer sig om afpresning.

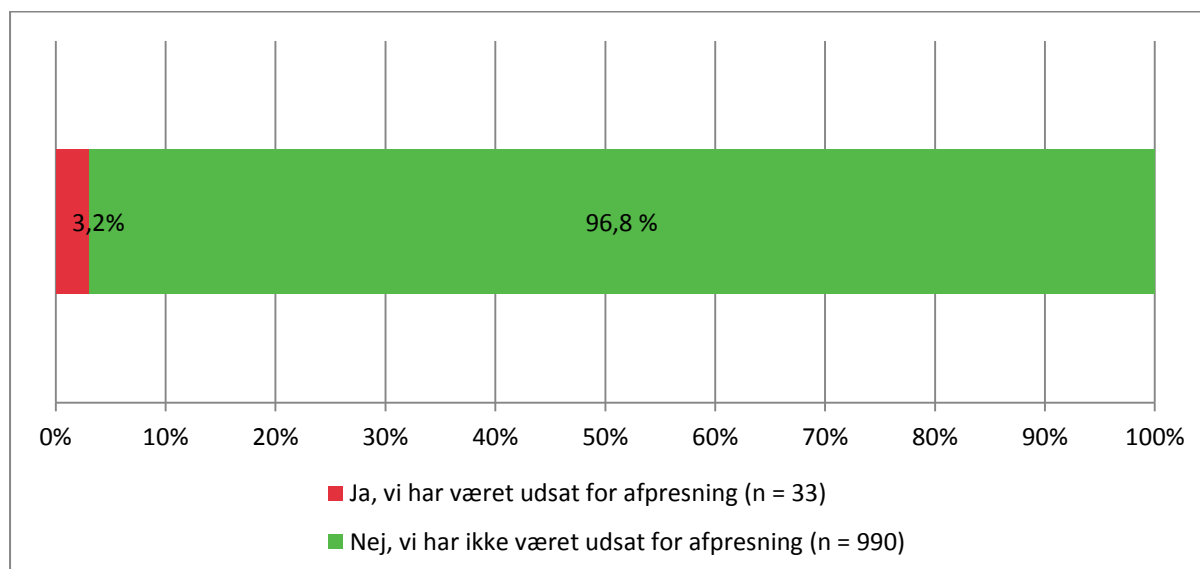
Omvendt er det samlet næsten hver femte virksomhed (19 pct.), som svarer, at de i én eller anden grad bekymrer sig om afpresning. Således svarer 13 pct. af virksomhederne, at de "i mindre grad" bekymrer sig om afpresning, mens relativt beskedne 6 pct. af de ikke-afpressede virksomheder svarer, at de "i meget høj grad" eller "i høj grad" bekymrer sig om afpresning.

91 pct. af de ikke-afpressede virksomheder svarer, at de ville kontakte politiet, hvis de blev udsat for afpresning, mens 6 pct. svarer, at de ikke ville tage kontakt til politiet.

3. Udbredelse af afpresning i København

Nedenstående figur angiver hvor stor en andel af de adspurgte virksomheder, som har været udsat for afpresning.

Har du eller andre ansatte i forretningen været udsat for afpresning eller været udsat for krav om at give penge, varer eller andet for at opnå beskyttelse eller for at undgå, at der sker de ansatte eller forretningen noget? (N = 1.023)

33 af de adspurgte virksomheder angiver, at de har været udsat for afpresning, hvilket svarer til 3,2 procent af de adspurgte virksomheder. I alt har 1.023 virksomheder deltaget i undersøgelsen.

Undersøgelsens statistiske usikkerhed på dette konkrete spørgsmål er 0,9 pct. Hvis der tages højde for den statistiske usikkerhed, kan det således konkluderes, at mellem 2,3 og 4,1 pct. af alle virksomhederne i totalpopulationen (af 4.279 virksomheder inden for de udvalgte brancher med mindst én ansat) har været udsat for afpresning (i relation til den definition, som fremgår af det konkrete spørgsmål).

I den forbindelse skal nævnes, at de virksomheder, som svarer, at de har oplevet afpresning, tilsammen fortæller om et bredt spektrum af forskellige typer af afpresning, som også varierer meget i alvorlighed, f.eks. i relation til de fremsatte trusler og repressalier. Forskelligheden fremgår af de konkrete beskrivelser af de identificerede tilfælde af afpresning i afsnit 4 neden for.

Udover de 33 virksomheder, som svarer bekræftende på spørgsmålet om, hvorvidt de har været udsat for afpresning eller krav om betaling for beskyttelse, er der yderligere fem virksomheder, som fortæller, at de har oplevet afpresning, men i alle disse fem tilfælde skete det for mere end fem år siden, hvorfor disse fem tilfælde IKKE er medregnet i figuren oven for.

I yderligere én virksomhed kunne ejeren fortælle, at han havde oplevet afpresning i en af hans øvrige butikker uden for Københavns Kommune. Pågældende butiksejer havde ikke oplevet afpresning i hans butik i Københavns Kommune. Derfor medregnes heller ikke dette tilfælde af afpresning i tabellen oven for.

De 33 afpresede virksomheder spreder sig over alle de (selvoplyste) brancher, som undersøgelsen omfatter med undtagelse af hoteller. Der er således identificeret tilfælde af afpresning inden for følgende (selvoplyste) brancher: Kiosk/købmand; restaurant, pizzeria/grillbar/isbar; café/værtshus/diskotek; personlig pleje (fx frisør, kosmetolog, tatovør); mindre fødevarerforretninger (fx bager, slagter); forretning (fx tøjbutik eller specialforretning); anden branche (fx taxa). Variationerne på tværs af brancher er så små, at de ligger inden for undersøgelsens statistiske usikkerhed. Det kan således ikke konkluderes på baggrund af undersøgelsen, at afpresning er mere udbredt i nogle brancher end andre (af de brancher, som er omfattet af undersøgelsen).

Ligeledes fordeler de 33 virksomheder, som har oplevet afpresning sig på alle bydele i Københavns Kommune, henholdsvis Amager; Bispebjerg; Brønshøj-Husum; Indre By; Nørrebro; Valby; Vanløse; Vesterbro; Østerbro. Også i relation til bydele er variationerne på tværs af bydelene så små, at de ligger inden for undersøgelsens statistiske usikkerhed. Det kan derfor ikke konkluderes, at afpresning er mere udbredt i nogle bydele end andre.

4. Afpressede virksomheder

I dette afsnit ses nærmere på de konkrete virksomheder, som i undersøgelsen har svaret 'ja' til, at de har været udsat for afpresning eller været udsat for krav om at give penge, varer eller andet for at opnå beskyttelse eller for at undgå, at der sker de ansatte eller forretningen noget.

Dette afsnit indeholder således UDELUKKENDE resultater om de 33 virksomheder, som svarer, at de har oplevet afpresning. De fem virksomheder, som påpeger, at afpresningen fandt sted for mere end fem år siden er IKKE medtaget i dette afsnit. Det samme gælder for den virksomhedsejer, som havde oplevet afpresning i en butik uden for Københavns kommunegrænse, men ikke i sin butik i København.

Nedenfor inddeles de 33 virksomheder i fire forskellige grupper, hvor de specifikke cases i hver gruppe rummer en række fællestræk. Derudover findes yderligere en gruppe, som omfatter de resterende cases, som enten ikke passer ind i de fire definerede grupper eller ikke har svaret på det fulde spørgeskema og derfor ikke kan grupperes, fordi der ikke er datagrundlag til det.

For hver gruppe gives en overordnet og generaliseret beskrivelse af typen af afpresning, ligesom det beskrives, hvordan gruppen fordeler sig på de forskellige undersøgelsesparametre.

Afslutningsvis i beskrivelsen af hver gruppe listes ALLE konkrete cases, som indgår i den pågældende gruppe. De konkrete cases beskrives i anonymiseret form.

4.1 FIRE OVERODNEDE TYPER AF AFPRESNING OG EN HÅNDFULD CASES, SOM IKKE KAN PLACERES

Gennemgangen af de 33 cases viser, at der er et meget vidt spænd i virksomhedernes opfattelse af afpresning eller krav om betaling for beskyttelse, og i karakteren af afpresningen, f.eks. i forhold til:

- Hvem, der afpresser. Både bander, unge drenge, rockerlignende typer, tilfældige påvirkede personer, utilfredse kunder og ansatte er blandt de afpressere, som virksomhederne fortæller om.
- Systematikken. Her ses både krav om løbende betalinger, men også tilfælde, hvor afpresningen omhandler personer, som vil have varer fra butikken med det samme, og som ikke kommer igen.
- Hvad, der kræves for beskyttelse og hvilke repressalier der trues med.
- Hvordan virksomhedens ejer eller de ansatte har reageret, dels i den konkrete afpresningssituation og hvorvidt kravene om betaling er blevet efterkommet.

Nedenfor ses en oversigt med en generaliseret beskrivelse af de i alt fem grupper, hvorunder de 33 virksomheder kan inddeles. Efterfølgende beskrives de fem grupper i detaljen.

Hvem afpresser?	Kort karakteristik af afpresningstypen	Antal
Bander / unge drenge / rockere o. l.	I alt 15 virksomheder har oplevet at blive afpresset af "en gruppe drenge", "unge mænd", "indvandrerbander", "gadebander", "rockere eller rockerlignende typer", som ofte beskrives, som unge der hænger ud i gaden eller som unge fra kvarteret, hvor virksomheden ligger. Typisk kommer afpresserne ind fra gaden og beder om varer eller penge under implicitte eller eksplicitte trusler om vold, hærværk eller andet.	15
Fulde eller påvirkede folk, som kommer ind fra gaden	Seks virksomheder har oplevet afpresning eller krav om penge eller varer fra "fulde personer", "narkomaner" eller "højrostedede berusede unge", der kommer ind fra gaden og truer sig til penge eller varer, oftest alkohol, tobak eller mad. Disse tilfælde er i vid udstrækning "ikke systematiske", forstået på den måde, at de konkrete personer, som truer, ikke dukker op mere end én gang.	6
Kriminelle med anden etnisk oprindelse	Tre cases omhandler virksomheder, som er blevet afpresset eller har været udsat for krav om beskyttelsespenge fra personer, som svarpersonerne betegner som (voksne) mænd af udenlandsk oprindelse, hhv. to tilfælde, hvor afpresserne beskrives som værende fra østeuropæiske lande og i et enkelt tilfælde af mellemøstlig oprindelse. I alle tre tilfælde blev afkrævet beskyttelsespenge, dvs. kontante beløb.	3
Utilfredse kunder / tidligere ansatte	Fire virksomheder har oplevet afpresning fra utilfredse kunder eller tidligere eller nuværende ansatte.	4
Uden for kategori	Fem virksomheder passer ikke ind i grupperingen, enten fordi afpresningen har en anden karakter end de udspecificerede grupper, eller fordi svarpersonerne ikke har svaret fyldestgørende gennem hele interviewet.	5
Total		33

I de følgende afsnit beskrives disse fem forskellige typer af afpresning enkeltvis.

4.2 AFPRESNING FRA BANDER / UNGE DRENGE / ROCKERE O. L.

I alt 15 virksomheder har oplevet at blive afpresset af "en gruppe unge drenge" eller "unge mænd", "indvandrerbander", "gadebander", "rockere" eller "rockerlignende typer". I flere tilfælde beskrives afpresserne, som nogle af de unge, som "hænger ud i kvarteret". Typisk sker afpresningen i den konkrete situation ved, at de unge kommer ind fra gaden og beder om varer eller penge under implicitte eller eksplicitte trusler om vold, hærværk eller andet.

Denne kategori rummer de cases, som minder mest om de sager, der har været meget omtalt i medierne i 2012, herunder sagen om Café Viking. Det skal dog understreges, at de nævnte cases ikke med sikkerhed kan siges at være "magen til" sagen om Café Viking. F.eks. svarer flere af de inter-

viewede virksomheder ofte, at afpresningen blev udført af "drengebander", ligesom enkelte også nævner rockere, men det kan ikke fastslås, om afpresserne rent faktisk kommer fra en bestemt bande, eller der snarere er tale om "bande-lignende" unge mænd eller "rocker-lignende" typer. Samtidig er der også et vidt spænd i, hvor alvorligt de afpressede virksomheder har opfattet situationen. I nogle tilfælde har virksomhederne afvist afpresserne, mens afpressernes krav i andre tilfælde er efterkommet på grund af frygt for repressalier.

Afpresningen i denne kategori foregår oftest ved, at afpresserne kommer ind i forretningen (i åbningstiden) og truer ejeren, de ansatte og i enkelte tilfælde også kunder med henblik på at få varer fra butikken eller penge. I flere tilfælde er afpresningen systematisk i form af, at afpresserne kommer flere gange i forretningen for at få varer uden at betale eller ved, at der kræves løbende betalinger.

Ofte trues med repressalier i form af hærværk, f.eks. smadrede ruder, chikane af kunder og i nogle tilfælde også trusler om vold mod ejer eller ansatte.

Gerningsmændene påpeges eksplicit som havende anden etnisk oprindelse end dansk i otte cases. I én case påpeges gerningsmændenes etnicitet eksplicit som dansk. I de resterende seks tilfælde nævnes gerningsmændenes etnicitet ikke.

Det er, som oftest, trusler om chikane og hærværk mod virksomheden eller ejerens bil (hhv. 6 og 8 cases), som bliver benyttet ved afpresningen. Trusler om vold mod ejeren eller ejerens familie bliver i mindre grad benyttet (5 cases). Også trusler om røveri og indbrud mod enten virksomheden eller ejerens lejlighed er mindre udbredt (hhv. 3 og 2 cases).

Ved størstedelen af episoderne kræver afpresserne et kontant beløb, herunder er en mindre del et krav om et fast beløb hver måned. Det afpressede beløb svinger markant (fra omkring kr. 2.000 til kr. 50.000), men typisk er det omkring nogle tusind kroner. Ved en mindre del af episoderne kræver afpresserne forskellige varer herunder spiritus og mad.

Tre af de 15 virksomheder svarer i undersøgelsen, at de betalte afpresserne. 12 af virksomhederne svarer, at de IKKE betalte afpresserne. Et mindretal af disse 12 virksomheder har oplevet repressalier i form af forskellige former for hærværk herunder knuste ruder.

Otte af de 15 virksomheder oplyser, at de tog kontakt til politiet i forbindelse med afpresningen, mens seks af virksomhederne oplyser, at de ikke tog kontakt til politiet. En enkelt virksomhed oplyser ikke, hvorvidt politiet blev kontaktet.

Herudover viser gennemgangen af resultaterne om de 15 cases i denne gruppe følgende konklusioner:

- Flest cases ses på Amager, hvor seks af virksomhederne i denne gruppe ligger, mens yderligere tre virksomheder ligger på Nørrebro, tre på Østerbro, én på Bispebjerg, én i indre by og en enkelt i Brønshøj-Husum.

- Fem af de 15 cases findes inden for branchen, pizzeria/grillbar/isbar, mens yderligere fire er inden for branchen, caféer/værtshuse/diskoteker. To af de afpressede forretninger er specialforretninger (f.eks. tøjforretninger, cykelhandlere o. l.), mens der ses et enkelt tilfælde i hver af brancherne restaurant, kiosk/købmand, mindre fødevarerforretninger (f.eks. bager, slagter o. l.) og personlig pleje (f.eks. frisør, kosmetolog, tatovør).
- I syv tilfælde er forretningens ejer indvandrer (2 tyrkere, 1 afghaner, 1 libanesiser, 1 inder, 1 pakistaner) eller efterkommer af indvandrere, mens syv af virksomhederne har dansk ejer. En enkelt af virksomhederne har ikke oplyst ejerens etnicitet.
- Fire af de 15 forretninger er del af en større kæde, mens 11 er "enkeltstående" forretninger. Størstedelen af forretningerne er mindre forretninger med højst 10 ansatte, mens to forretninger har mere end 10 ansatte.
- Ikke alle tilfældene er lige aktuelle. Således foregik fire af tilfældene for mere end et år siden. Seks af tilfældene er foregået inden for det seneste år, mens de resterende fem tilfælde foregår nu (dvs. på interviewtidspunktet).

4.2.1 Case beskrivelser af de 15 virksomheder

Cases: Afpresning af bander / unge drenge / rockere o. l. (15 cases)

Virksomheden er en specialforretning med 2-5 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk. Virksomheden blev afpresset i åbningstiden efter kl. 12 for 3-6 måneder siden, og det var ejeren personligt, som blev udsat for afpresningen. En 28-32 årige ung mand forsøgte at true sig til 2.000 kr. og en cykel til 4000 kr. ved at sige, at han kendte nogle rockeragtige typer. Ejeren nægtede og jagede afpresseren på flugt. Nogle dage efter blev forretningens ruder knust, men det kunne ifølge ejeren sagtens være uden relation til afpresningen. Politiet blev kontaktet, men ikke yderligere indblandet i sagen.

Virksomheden er i branchen pizzeria/grillbar med 1-5 ansatte, hvor ejeren er af anden etnisk oprindelse en dansk. Virksomheden er for nylig blevet udsat for afpresning. Det skete i arbejdstiden efter midnat for såvel ejeren som de ansatte. Det var unge bandemedlemmer på 20-30 år (ejeren henviser til en specifik gadebande), som truede med, at der ville ske ting med hans forretning, hvis han ikke betalte dem et beløb i nærheden af 2.000 kr. Ejeren betalte ikke og har heller ikke meldt det til politiet, da han ikke tog det seriøst. Han har ikke hørt mere fra afpresserne.

Virksomheden er i branchen café/værtshus/diskotek. Det er mere end et år siden, at virksomheden blev udsat for afpresning, hvilket skete om aftenen i åbningstiden. Nogle unge på 17-25 år mødte op, da chefen var væk, og pressede en af de ansatte til at give dem spiritus til en værdi af 120 kr. De ansatte var bange, og gav hvad afpresserne bad om.

Virksomheden er en fødevarerforretning med 21-30 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk. Virksomheden er for nylig blevet udsat for afpresning. Det skete efter arbejdstid omkring kl. 14 for ejeren, de ansatte samt ejerens og de ansattes familier. Det var ifølge interviewpersonen en bande med indvandrermedlemmer på 13-40 år, som krævede over 10.000 kr. De har udøvet hærværk mod forretningen og ejerens bil, begået indbrud og røveri og har truet med vold og drab. Der blev ikke betalt, da ejeren ikke vil finde sig i ulovligheder. Konsekvensen har været en eskalering fra chikane over hærværk og indbrud til trusler om vold og drab. Ejeren har et våben med på arbejde og har informeret banden om, at han vil forsvare sig med vold, hvis de kommer igen. Ejeren har meldt afpresningen til politiet.

Cases: Afpresning af bander / unge drenge / rockere o. l. (15 cases)

Den afpressede er en virksomhed i branchen, pizzeria/grillbar. Ejeren er af mellemøstlig oprindelse. Han blev udsat for afpresning for nylig, men det er sket flere gange. Det kan ske på stort set alle tidspunkter af dagen, når forretningen har åben. Det var 5-10 bandemedlemmer (danskere og indvandrere) på 15-17 år. De krævede dagligt mad fra forretningen og har truet med hærværk og vold. De har begået indbrud i ejerens lejlighed flere gange. Ejeren har valgt at adlyde, da han er bange for, at de vil ødelægge hans butik og bil. Han har ikke anmeldt det til politiet, da han ikke mener, at politiet kan/vil hjælpe ham. De har sagt, at hvis han ikke kan klare afpresningen, kan han sælge sin butik.

Den afpressede virksomhed er i branchen, pizzeria/grillbar. Ejeren er af mellemøstlig oprindelse. Ejeren blev for nylig udsat for afpresning i sin åbningstid efter kl. 22. Det var medlemmer af en indvandrebånd på 20-25 år, som kræver at de skal kunne spise gratis, hvilket beløber sig til 50-300 kr. pr. gang. Ejeren er blevet truet med chikane, vold og hærværk. Han har valgt at adlyde, da han er bange for at de ødelægger hans pizzeria. Hans bil og knallert er allerede blevet ødelagt. Han har meldt det til politiet. Han lukker nu tidligere for at undgå flere besøg.

Virksomheden er i branchen café/værtshus/diskotek og har 11-20 ansatte. Ejeren er etnisk dansk. Virksomheden blev udsat for afpresning i åbningstiden omkring kl. 21 for mere end et år siden. Det var et rockermedlem i starten af 20'erne, som krævede et ukendt beløb i beskyttelsespenge. Ejeren kunne af princip aldrig finde på at betale beskyttelsespenge, så vedkommende nægtede. Ejeren har aldrig hørt mere fra rockeren og følte sig ikke truet nok til at kontakte politiet.

Virksomheden er i branchen, pizzeria/grillbar, har 6-10 ansatte, og ejeren er etnisk dansk. Virksomheden er blevet udsat for afpresning løbende de seneste 3-4 år. Den seneste gang var et halvt til et helt år siden. Det var unge på omkring 18 år og ifølge ejeren fra en navngivet gadeband, der af ejeren opfattes som en lokal bande, der forsøger at styre kvarteret, hvor virksomheden ligger. De har hver gang krævet løbende betalinger på omkring 10.000 kr. og har truet med vold og hærværk. Ejeren har valgt ikke at betale, da han frygter, at de så for alvor vil gå i gang med afpresningen. Det har ikke haft konsekvenser, at han ikke har betalt. For ikke at gøre det værre, har han valgt ikke at melde episoderne til politiet.

Virksomheden er i branchen, personlig pleje, har 2-5 ansatte og ejeren er etnisk dansk. Inden for de seneste tre måneder er virksomheden blevet udsat for afpresning. Det skete i åbningstiden omkring kl. 15, hvor en lille gruppe af anden generations-unge på 15-16 år krævede varer fra butikken til omkring 100 kr. Ejeren nægtede og har efterfølgende ikke hørt mere fra dem. I dagene efter valgte ejeren at låse døren i åbningstiden, men gør det ikke længere. Først ville ejeren ikke melde episoden til politiet, men har alligevel gjort det efter at have rådført sig med venner.

Virksomheden er en mindre virksomhed i branchen pizzeria/grillbar, hvor ejeren er af anden etnisk oprindelse end dansk. Virksomheden er blevet udsat for afpresning inden for de seneste tre måneder. Det skete om aftenen i åbningstiden af 4-5 indvandrede unge i alderen 17-25 år, som truede med at smadre forretningens frontparti og vinduer, hvis de ikke fik 5.000 kr. om måneden. Ejeren nægtede at betale. Han har ikke hørt mere fra dem siden og har ikke anmeldt episoden til politiet, da tiden ikke har været til det.

Virksomheden er i branchen café/værtshus/diskotek med 2-5 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk. Virksomheden blev udsat for afpresning for 3-6 måneder siden. Det skete i åbningstiden omkring kl. 16, da to unge indvandrede unge på ca. 20 år krævede et ukendt beløb af ejeren. Ejeren nægtede at betale, da ejeren ikke vil støtte forbrydere. Aftenen efter episoden blev der smidt brosten ind gennem tre ruder. Ejeren har anmeldt episoden til politiet, da sådan noget ifølge ejeren skal frem i offentligheden.

Virksomheden er i branchen café/værtshus/diskotek med 2-5 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk.

Cases: Afpresning af bander / unge drenge / rockere o. l. (15 cases)

Virksomheden er for nylig blevet udsat for afpresning. Det skete om aftenen i åbningstiden overfor ejeren, de ansatte og kunderne. Afpresserne var unge mænd af anden etnisk baggrund på 20-25 år. De var meget indirekte, men ejeren var sikker på, at de ville have penge. På trods af trusler om vold og hærværk nægtede ejeren at betale. Der er nu blevet installeret en bankboks. Episoden er ikke blevet meldt til politiet, da der ikke findes nogen beviser.

Virksomheden er en restaurant med 2-5 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk. Virksomheden blev udsat for afpresning for 3-6 måneder siden. Det skete om aftenen i åbningstiden for ejeren personligt, da to unge udenlandske mænd på ca. 15-16 år kom ind i restauranten og krævede beskyttelsespenge. Ejeren nægtede at betale, og de forsvandt straks, da han fortalte, at han ville ringe til politiet. Han har kontaktet politiet for at få hjælp til at holde dem væk.

Virksomheden er en kiosk/købmand med 2-5 ansatte, hvor ejeren er af anden etnisk oprindelse end dansk. Det er mere end et år siden, at virksomheden blev udsat for afpresning. Det skete om eftermiddagen i åbningstiden overfor de ansatte. To unge mænd først i 20'erne krævede 1.000 kr. med det samme og efterfølgende 1000 kr. hver måned og truede med chikane og hærværk. Den ansatte nægtede, hvilket har haft som konsekvens, at afpresserne har været forbi et par gange og ødelagt ting i butikken og chikaneret kunderne. Der er nu altid flere personer i kiosken. Episoden er blevet meldt til politiet, så afpresserne kan blive pågrebet på baggrund af videoovervågningen i kiosken.

Virksomheden er en forretning med 2-5 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk. Det er mere end et år siden, at virksomheden blev udsat for afpresning. Det skete om formiddagen i åbningstiden overfor ejeren personligt. To andengenerationsindvandrere på 25-30 år truede med chikane, vold, hærværk og røveri, hvis ikke de fik udbetalt 50.000 kr. om måneden i beskyttelsespenge. Ejeren nægtede at betale og kontaktede straks politiet. Udover et par truende telefonopkald har ejeren ikke hørt mere til afpresserne.

4.3 AFPRESNING FRA FULDE ELLER PÅVIRKEDE FOLK, SOM KOMMER IND FRA GADEN O. L.

Seks virksomheder har oplevet afpresning eller krav om penge eller varer fra "fulde personer", "narkomaner" eller "højrøstede unge", der kommer ind fra gaden og truer sig til penge eller varer, oftest alkohol, tobak eller mad. I alle tilfældene sker det i forretningens åbningstid.

Som beskrevet oven for er disse tilfælde i vid udstrækning "ikke systematiske", forstået på den måde, at de konkrete personer, som truer, ikke dukker op i gentagne tilfælde. Der kan f.eks. være tale om fulde personer, som kommer ind i en forretning og truer sig til alkohol. Casebeskrivelserne neden for antyder desuden, at der kun i enkelte tilfælde er tale om alkoholikere eller misbrugere. Oftest er der snarere tale om unge fulde mennesker, som er i byen.

De fleste afpressere kræver forskellige varer, f.eks. at få alkohol eller mad billigere eller gratis. I beløbsstørrelse er der som regel tale om varer for nogle hundrede kroner. Et mindretal afkræver i forbindelse hermed også mindre kontante beløb.

I størstedelen af disse tilfælde kommer personerne ikke med verbale trusler, men har et truende kropssprog eller en truende og højroset adfærd. Det mest almindelige er trusler om eller frygt for vold eller hærværk, som vil blive udført med det samme, hvis de truende personer ikke får det, de vil have.

Kun i et enkelt tilfælde nævnes eksplicit, at gerningsmændene havde anden etnisk baggrund, og tilsvarende nævnes i et enkelt tilfælde eksplicit, at gerningsmændene var etniske danskere. I de resterende fire tilfælde nævnes gerningsmændenes etnicitet ikke.

Fire af de seks virksomheder svarer i undersøgelsen, at de lod gerningsmændene få det, de ville have.

Tre af virksomhederne har politianmeldt gerningsmændene. Tre virksomheder har ikke politianmeldt det.

Herudover viser gennemgangen af resultaterne om de seks cases i denne gruppe følgende konklusioner:

- De seks cases fordeler sig med et tilfælde i hver af følgende bydele: Amager, Bispebjerg, Brønshøj-Husum, Vanløse, Vesterbro og Østerbro.
- I relation til brancher ses to tilfælde inden for hver af brancherne kiosk/købmand og taxikørsel. Desuden ses et enkelt tilfælde i hver af brancherne café/værtshus/diskotek og restauranter. Der er i alle tilfælde tale om virksomheder med højst fem ansatte.

4.3.1 Case beskrivelser af de 6 virksomheder

Cases: Afpresning fra fulde eller påvirkede folk, som kommer ind fra gaden (6 cases)

Den afpressede er taxachauffør fra Balkan. Han er for nylig blevet udsat for afpresning, men har oplevet det flere gange. Det kan ske alle døgnets 24 timer, når han kører taxa. Det kan være alle typer af kunder, som står bag afpresningen. Det meste foregår om natten, når folk har fået noget at drikke. Så løber de enten fra regningen eller truer sig til en gratis tur. Der er blevet truet med chikane og vold. En gratis tur beløber sig typisk til omkring 300 kr. Der er ifølge interviewpersonen ikke meget andet at gøre end at give efter for truslerne. Konsekvensen har været, at vedkommende ikke længere kører taxa om natten. Afpresningen er blevet meldt til politiet.

Den afpressede er taxachauffør af mellemøstlig oprindelse. Han blev udsat for afpresning for mere end et år siden i sin arbejdstid, da han kørte taxa om natten. En mand af mellemøstlig oprindelse på omkring 40 år, som muligvis var kriminel og bandemedlem, forsøgte med vold at true sig til taxaens kontanter (200-300 kr.). Taxachaufføren var lige ved at betale, men var heldig at få fat i politiet på vejen. Konsekvensen har været, at han ikke længere kører taxa om natten.

Virksomheden er en restaurant med 2-3 ansatte, hvor ejeren er af anden etnisk oprindelse end dansk. Virksomheden er blevet afpresset om aftenen i arbejdstiden inden for de seneste tre måneder. Det er ejeren personligt, de ansatte og virksomhedens kunder, som har overværet afpresningen. En beruset mand på 20-25 år ville ikke betale for sin mad og krævede i stedet 500 kr. De følte sig truet, men valgte alligevel ikke at betale, og det har ikke haft konsekvenser. Afpresseren er meldt til politiet.

Den afpressede virksomhed er i branchen kiosk/købmand, og ejeren er af anden etnisk baggrund

Cases: Afpresning fra fulde eller påvirkede folk, som kommer ind fra gaden (6 cases)

end dansk. Han bliver udsat for afpresning et par gange om måneden om aftenen/natten af fulde folk i alle aldre, som forventer at få øl og cigaretter gratis. Det beløber sig typisk til omkring 40 kr. pr. gang. De fulde personer kaster med ting og truer med at smadre vinduer. Han udleverer som oftest nogle varer for at blive fri for ballademagerne, men har ikke kontaktet politiet, da der er tale om forholdsvis små beløb. Han har nu anskaffet sig videoovervågning.

Virksomheden er i branchen café/ værtshus/diskotek med 2-5 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk. Det er mere end et år siden, at virksomheden blev udsat for afpresning. Det skete om aftenen i åbningstiden overfor de ansatte. En fuld etnisk dansk mand på omkring 30 år krævede at få sin fadøl til 30 kr. gratis og truede med hærværk mod virksomheden. De ansatte lod ham blot gå med fadøllen og har ikke hørt mere til ham siden. Episoden blev ikke meldt til politiet.

Virksomheden er en købmand/kiosk med 2-5 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk. Virksomheden er for nylig blevet udsat for afpresning. Det skete om aftenen i åbningstiden overfor ejeren personligt. En stor gruppe fulde unge mænd i starten af 20'erne krævede deres varer gratis. De kom ikke med trusler, men ejeren kunne fornemme på deres kropssprog, at ubehagelige ting ville ske, hvis ikke han adlød. Ifølge ejeren sker det jævnligt i forbindelse med store events i Parken, at han bliver afpresset for forskellige varer, fx alkohol. Det beløber sig som typisk til omkring 250 kr. Han vil helst undgå problemer, og da beløbene ikke er så afgørende, betaler han blot afpresserne. Han har nu fået opsat videoovervågning. Episoden er ikke blevet meldt til politiet, da ejeren tror, det ikke nytter.

4.4 AFPRESNING FRA KRIMINELLE MED ANDEN ETNISK OPRINDELSE

Tre cases omhandler virksomheder, som er blevet afpresset eller har været udsat for krav om beskyttelsespenge fra personer, som svarpersonerne betegner som (voksne) mænd af udenlandsk oprindelse, hhv. "to kurdiske mænd", "russere", "en østeuropæisk mafiaboss". I alle tre tilfælde blev afkrævet beskyttelsespenge, dvs. kontante beløb.

I et enkelt tilfælde har virksomheden betalt afpresserne, mens dette ikke er oplyst i de to øvrige cases.

Derudover ses følgende om de tre cases:

- De tre cases fordeler sig med et tilfælde i henholdsvis Indre By, Valby og Vesterbro.
- To af virksomhederne er restauranter, mens den sidste virksomhed er i branchen, pizzeria/grillbar.
- I to tilfælde er afpresningen sket inden for de seneste tre måneder, mens et enkelt tilfælde ligger mere end et år tilbage i tid.

4.4.1 Case beskrivelser af de 3 virksomheder

Cases: Afpresning fra kriminelle med anden etnisk oprindelse (3 cases)

Virksomheden er en restaurant med 11-20 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk. Virksomheden blev udsat for afpresning for mere end et år siden i åbningstiden midt på dagen. Det ifølge interviewpersonen to russere på omkring 30 år, som krævede beskyttelsespenge. Ifølge ejeren må de have været amatører, for de gik igen med det samme, da de blev afvist. Han har ikke hørt mere til dem siden og valgte ikke at anmelde episoden til politiet.

Virksomheden er en restaurant med 6-10 ansatte. Ejerens familie er inden for de seneste tre måneder blevet udsat for afpresning, hvilket skete om morgenen på ejerens privatadresse. Det var ifølge interviewpersonen en lokal østeuropæisk mafiaboss og narkohandler på 35-40 år, som krævede forskellige millionbeløb hver tredje til fjerde måned, ellers ville afpresseren chikanere familien og ødelægge deres bil. Familien nægtede at betale og har anmeldt episoden til politiet.

Virksomheden er i branchen, pizzeria/grillbar. Inden for de seneste tre måneder er virksomheden blevet udsat for afpresning, hvilket skete i åbningstiden omkring kl. 17 overfor ejeren personligt. Det var ifølge interviewpersonen to kurdiske mænd på omkring 40 år, som afpressede.

4.5 AFPRESNING FRA KUNDER OG TIDLIGERE ELLER NUVÆRENDE ANSATTE

Fire virksomheder har oplevet afpresning fra utilfredse kunder eller fra tidligere eller nuværende ansatte.

- I ét tilfælde er en virksomhed inden for branchen, personlig pleje, blevet truet af en kunde, som var utilfreds med en hudplejebehandling og derfor krævede sine penge tilbage under trusler om hærværk mod butikken.
- I de tre øvrige tilfælde i denne gruppe er der tale om virksomheder, som er blevet udsat for afpresning fra nuværende eller tidligere ansatte. I disse tilfælde trues både med hærværk og vold.

I tre tilfælde er der tale om virksomheder på Amager, mens den sidste virksomhed ligger på Vesterbro. Alle virksomheder har under 20 ansatte. Afpressernes etnicitet nævnes ikke eksplicit i disse sager.

Alle fire cases beskrives enkeltvis neden for.

4.5.1 Case beskrivelser af de 4 virksomheder

Cases: Afpresning af kunderreklamation / tidligere ansatte (4 cases)

Virksomheden er en restaurant med 11-20 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk. Inden for de seneste tre måneder er virksomheden er blevet udsat for afpresning i åbningstiden, og det var både ejeren og de ansatte, der overværede afpresningen. Det var en 18 årig lærling, der ønskede at blive løst fra sin kontrakt. Da restauratøren nægtede, truede elevens far med bank og hærværk, hvorefter eleven blev løst fra sin kontrakt. Konsekvensen har været, at restauratøren nu får hjælp af sin brancheorganisation, når vedkommende skal ansætte lærlinge. Politiet blev ikke indblandet i sagen,

Cases: Afpresning af kunderreklamation / tidligere ansatte (4 cases)

da restauratøren frygtede bank fra faren samt hærværk mod restauranten.

Virksomheden er specialforretning med 11-20 ansatte, hvor ejeren er etnisk dansk. Inden for de seneste tre måneder er virksomheden blevet udsat for afpresning i åbningstiden om formiddagen, og det var både ejeren personligt samt hans og de ansattes familier, der overværede afpresningen. Det var en yngre medarbejder, som ikke ønskede at gå ned i løn, så han truede sin arbejdsgiver med vold og hærværk. Det accepterede arbejdsgiveren dog ikke, og han fyrede medarbejderen og meldte ham til politiet.

Den afpresede er en restaurantsejer af anden etnisk oprindelse end dansk. Det er mere et år siden, at han blev udsat for afpresning i hans arbejdstid. Det var en tidligere ansat sidst i 40'erne, som krævede 15.000 kr. i kompensation for en fyring. Han truede via SMS, telefon og e-mail med hærværk mod butikken. Ejeren betalte ikke, da han ikke havde råd, hvilket ikke har haft konsekvenser. Ejeren kontaktede i stedet politiet, som ringede til afpresseren, der ikke siden har givet lyd fra sig.

Virksomheden er i branchen, personlig pleje, har 6-10 ansatte, og ejeren er etnisk dansk. Ejeren og de ansatte i virksomheden blev udsat for afpresning i åbningstiden midt på dagen for et halvt til et helt år siden. Det var en utilfreds kunde på 25 år, som krævede 400 kr. retur for en hudbehandling. Han truede med at smadre vinduerne, men ejeren nægtede at betale. Ejeren kontaktede ikke politiet, da det ikke føltes nødvendigt.

4.6 UDEN FOR KATEGORI

Den sidste gruppe inden for de 33 virksomheder, som har oplevet afpresning består af fem virksomheder, som ikke umiddelbart passer ind i de fire grupper, som er beskrevet ovenfor.

Fire af virksomhederne "uden for kategori" er placeret her, fordi interviewpersonen afbrød interviewet umiddelbart efter at have svaret ja til spørgsmålet om, hvorvidt virksomheden har oplevet afpresning. Derfor kan karakteren og typen af afpresningen i disse fire tilfælde ikke kvalificeres. I og med alle fire virksomheder har svaret ja til spørgsmålet om afpresning, er det dog rimeligt at antage, at de har oplevet afpresning, hvorfor de fire virksomheder er medtaget i de i alt 33 virksomheder, som svarer, at de har været udsat for afpresning. Det understreges, at det ikke kan kvalificeres, hvorfor de fire interviewpersoner valgte at afbryde interviewet. Det kan være, fordi interviewpersonen ikke turde deltage i interviewet, men det kan også skyldes andre årsager, eksempelvis at interviewpersonen ikke havde tid pga. kunder i butikken eller lignende.

Den sidste virksomhed "uden for kategori" er medtaget her, fordi interviewpersonen (forretningens indehaver) kun kunne give meget sparsomme oplysninger om afpresningen og afpresseren.

4.6.1 Case beskrivelser af de 5 virksomheder uden for kategori

Cases: Uden for kategori (5 cases)

Virksomheden er en café/værtshus. Interview afbrudt undervejs.

Virksomheden er en restaurant. Interview afbrudt undervejs.

Virksomheden beskæftiger sig med personlig pleje. Interview afbrudt undervejs.

Virksomheden beskæftiger sig med personlig pleje og er for nylig blevet udsat for afpresning. Det skete overfor ejeren personligt uden for åbningstiden. Interview afbrudt undervejs.

Virksomheden beskæftiger sig med personlig pleje. Virksomheden er for nylig blevet udsat for afpresning i åbningstiden. Ejeren blev truet med chikane til at udlevere et ukendt beløb. Han betalte og har ikke meldt episoden til politiet.

4.7 HVAD KAN DER GØRES FOR AT HJÆLPE DE AFPRESSEDE VIRKSOMHEDER?

Nedenstående tabel viser de afpresede virksomheders anbefalinger til, hvad der kan gøres for at undgå afpresning og krav om betaling for beskyttelse i forretninger og erhvervsliv i København. Spørgsmålet er stillet åbent, og interviewpersonernes svar er efterfølgende kategoriseret.

Har du et bud på hvad der kan gøres for at undgå afpresning og krav om betaling for beskyttelse i forretninger og erhvervsliv i København?

Anbefalinger	Antal svar
Mere opmærksomhed og fokus på problemet	4
Mere synligt politi på gaden	4
Hårdere straffe til kriminelle	4
Alle, der bliver afpresset, skal kontakte politiet	3
Stærkt netværk, sammenhold og dialog mellem forretningsdrivende	1
Mere videoovervågning og overfaldsalarmer	1
Dialog mellem forretningsdrivende, politi og øvrige myndigheder	1

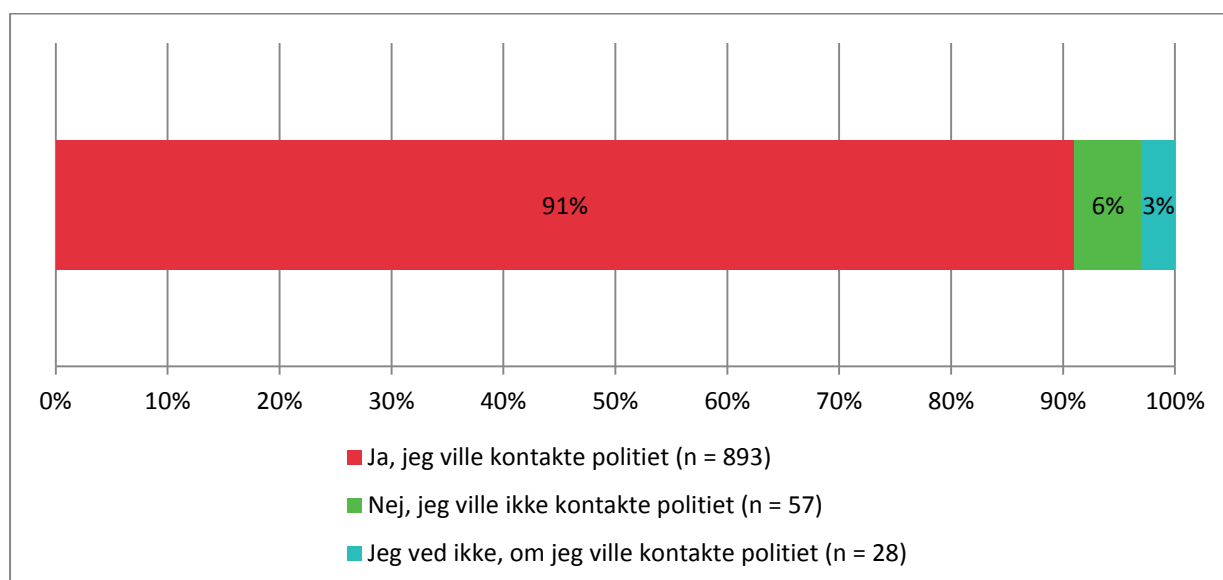
Ovenstående tabel viser, at en del af de virksomheder, som har været udsat for afpresning, gerne så en større opmærksomhed og fokus på problemet i offentligheden og i medierne. Flere af virksomhederne nævner desuden mere synligt politi på gaden og hårdere straffe til de kriminelle som måder, hvorpå omfanget af afpresning i København kan begrænses. En del af virksomhederne påpeger ligeledes, at det er særdeles vigtigt altid at kontakte politiet, hvis man bliver udsat for afpresning. Enkelte virksomheder nævner mere videoovervågning og flere overfaldsalarmer samt dialog mellem forretningsdrivende, politi og andre instanser som nyttige virkemidler.

5. Ikke-afpressede virksomheder

I undersøgelsen er tillige stillet et mindre antal spørgsmål til de virksomheder, som svarer, at de IKKE har været udsat for afpresning - i alt er 978 ikke-afpressede virksomheder blevet adspurgt. Disse spørgsmål omhandler, hvorvidt afpresning er noget, som virksomhederne bekymrer sig om, om virksomhederne ville tage kontakt til politiet ved eventuel afpresning, samt hvilke forslag (ikke-afpressede) virksomheder har til, hvad der kan gøres for at forhindre afpresning. Resultaterne gengives i dette afsnit, som således kun indeholder svar fra ikke-afpressede virksomheder.

Nedenstående figur viser, hvor stor en andel af de IKKE-afpressede virksomheder, som ville tage kontakt til politiet, hvis de blev udsat for afpresning.

Hvis du blev afpresset eller afkrævet betaling for beskyttelse med penge eller varer, ville du da tage kontakt til politiet? (N = 978)

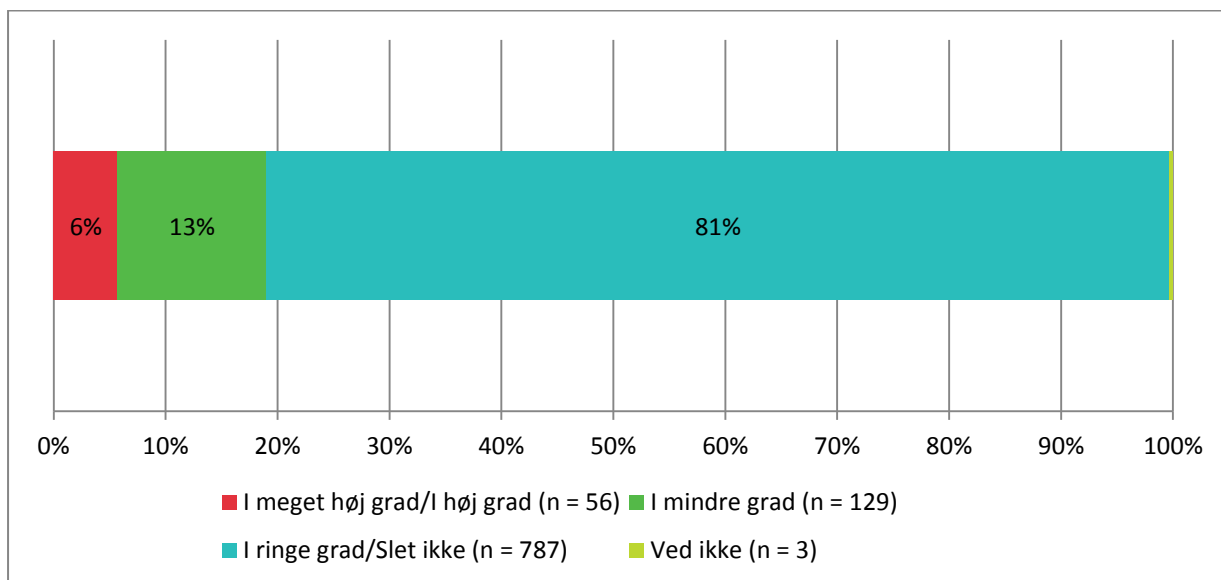

Størstedelen, 91 pct., af de ikke-afpressede virksomheder svarer, at de ville kontakte politiet, hvis de blev udsat for afpresning, mens 6 pct. svarer, at de ikke ville tage kontakt til politiet. 3 pct. svarer, at de ikke ved, om de ville tage kontakt til politiet.

En nærmere analyse af resultatet af dette spørgsmål viser, at der **ikke** er forskel på virksomhederne på tværs af brancher og bydele i Københavns Kommune. Således er det langt hovedparten af virksomhederne i alle brancher og i alle bydele, som svarer, at de ville kontakte politiet i tilfælde af, at de blev afpresset.

Virksomhederne, som ikke har oplevet afpresning, er også blevet spurgt om, hvorvidt afpresning er noget, som de bekymrer sig om. Resultatet ses af figuren nedenfor.

I hvilken grad er afpresning eller krav om beskyttelsespenge eller lignende noget, du bekymrer dig om? (N = 975)

Relativt beskedne 6 pct. af de ikke-afpresede virksomheder svarer, at de "i meget høj grad" eller "i høj grad" bekymrer sig om afpresning. 13 pct. af de ikke-afpresede virksomheder bekymrer sig i mindre grad om afpresning. Omvendt svarer godt fire femtedele af de ikke-afpresede virksomheder, at de kun i ringe grad eller slet ikke bekymrer sig om afpresning.

Tabellen neden for viser resultatet af samme spørgsmål fordelt på bydele.

I hvilken grad er afpresning eller krav om beskyttelsespenge eller lignende noget, du bekymrer dig om? Fordelt på bydele.

	I meget høj grad/I høj grad	I mindre grad	I ringe grad/Slet ikke	Ved ikke
Nørrebro	9%	21%	69%	1%
Brønshøj-Husum	8%	17%	73%	2%
Vanløse	9%	12%	79%	0%
Bispebjerg	4%	17%	79%	0%
Amager	3%	17%	79%	0%
Indre by	6%	12%	82%	0%
Vesterbro	7%	8%	85%	0%
Østerbro	4%	9%	86%	0%
Valby	3%	8%	88%	2%
Alle virksomheder	6%	13%	81%	0%

Tabellen viser, at der er forskel på, hvor stor en andel af de ikke-afpressede virksomheder, der bekymrer sig om afpresning på tværs af bydele i Københavns Kommune. Således er andelen af virksomheder, som i én eller grad bekymrer sig om afpresning større på Nørrebro, i Vanløse og i Brønshøj-Husum end blandt virksomheder på Østerbro og i Valby. Forskellene på tværs af bydele er dog relativt beskedne, idet andelen af ikke-afpressede virksomheder, som svarer, at de bekymrer sig om afpresning (i meget høj grad / i høj grad) i alle bydele ligger under 10 pct.

I nedenstående tabel ses resultatet af samme spørgsmål som ovenfor om de ikke-afpressede virksomheders bekymring for afpresning - neden for dog fordelt på branche, idet der også på tværs af brancher kan identificeres forskelle i andelen af ikke-afpressede virksomheder, som bekymrer sig om afpresning.

I hvilken grad er afpresning eller krav om beskyttelsespenge eller lignende noget, du bekymrer dig om? Fordelt på branche.

	I meget høj grad/I høj grad	I mindre grad	I ringe grad/Slet ikke	Ved ikke
Restaurant	12%	20%	68%	0%
Kiosk/købmand osv.	4%	26%	70%	0%
Café, værtshus, diskotek osv.	8%	15%	77%	0%
Pizzeria, grillbar, isbar osv.	8%	13%	79%	0%
Forretning (fx tøjbutik eller specialforretning)	3%	12%	84%	0%
Personlig pleje (fx frisør, kosmetolog, tatovør)	5%	10%	85%	0%
Mindre fødevarerforretning	11%	3%	86%	0%
Hotel	0%	10%	90%	0%
Anden branche	2%	9%	87%	2%
Alle virksomheder	6%	13%	81%	0%

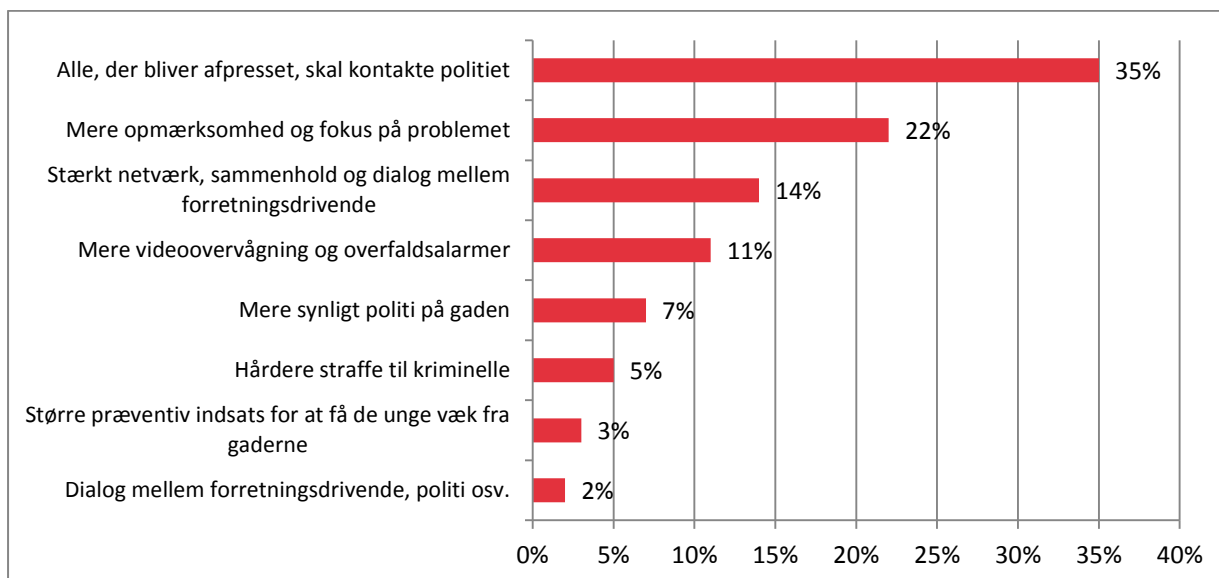
Tabellen viser, at andelen af ikke-afpressede virksomheder, som er bekymrede for afpresning, varierer på tværs af brancher. Således ses en relativt større andel af de ikke-afpressede virksomheder, som i en eller anden grad bekymrer sig om afpresning, inden for brancherne kiosk/købmand, café/værtshus/diskotek, restaurant og pizzeria/grillbar. Omvendt tenderer bekymringen til at være mindre udbredt blandt de ikke-afpressede virksomheder i brancherne hotel, forretning (fx tøjbutik, specialforretning) og personlig pleje (fx frisør kosmetolog, tatovør). Forskellene på tværs af brancher er dog relativt beskedne, idet andelen af ikke-afpressede virksomheder, som svarer, at de bekymrer sig om afpresning (i meget høj grad / i høj grad) i alle brancher ligger under 13 pct.

5.1 ANBEFALINGER FRA IKKE-AFPRESSEDE VIRKSOMHEDER

I lighed med de afpressede virksomheder, er også de virksomheder, som ikke har oplevet afpresning, blevet spurgt, hvad der efter deres mening kan gøres for at undgå afpresning. Spørgsmålet er stillet åbent, og svarene er efterfølgende kodet i samlede kategorier. Figuren neden for viser anbefalinger-

ne fra de ikke-afpressede virksomheder. I alt 498 af de ikke-afpressede virksomheder har givet forslag til, hvordan afpresning kan bekæmpes.

Har du et bud på hvad der kan gøres for at undgå afpresning og krav om betaling for beskyttelse forretninger og erhvervsliv i København? (N = 498)

Godt en tredjedel, 35 pct. af de ikke-afpressede virksomheder peger på, at afpresning kan kommes til livs, hvis alle virksomheder, som bliver afpresset, kontakter politiet.

Desuden peger 22 pct. af de ikke-afpressede virksomheder på mere opmærksomhed og fokus på problemet som en vej til at undgå eller imødegå afpresning. I denne forbindelse nævnes Café Viking ofte som et positivt eksempel. Desuden peger 14 pct. af de ikke-afpressede virksomheder på stærke netværk, sammenhold og dialog mellem forretningsdrivende - i den forbindelse nævnes blandt andet aktive nabofællesskaber og et involveret lokalsamfund. 11 pct. foreslår videoovervågning og overfaldsalarmer som måder, hvorpå afpresning kan forhindres eller begrænses i omfang.

En mindre del af de ikke-afpressede virksomheder nævner hårdere straffe til kriminelle, større præventive indsatser samt dialog mellem forretningsdrivende og politi/myndigheder som relevante løsningsmodeller.

6. Metode og frafaldsanalyse

Undersøgelsens resultater er baseret på 1.023 telefoninterview med forretninger i Københavns Kommune inden for en række udvalgte brancher. Interviewene er gennemført i perioden 2. til 22. november 2012.

Undersøgelsen er gennemført ved hjælp af telefoninterview, fordi denne metode erfaringsmæssigt giver den bedste datakvalitet i undersøgelser blandt mindre virksomheder - både i form af en højere svarprocent, men også i form af en højere kvalitet af de svar, som undersøgelsens deltagere giver. Samtidig har telefoninterview den fordel, at frafaldsårsager kan registreres, hvorved der opnås et godt grundlag for at vurdere undersøgelsens datakvalitet.

Samtidig har telefoninterview den fordel, at graden af anonymitet er høj - og svarpersonernes opfattelse af anonymiteten er tilsvarende høj, sammenlignet med eksempelvis personlige interview. Det er relevant for denne undersøgelse qua det følsomme emne.

Populationen til undersøgelsen er udtrukket fra KOB/Experians database over alle momsregistrerede virksomheder i Danmark. KOB/Experians database er baseret på registeroplysninger fra CVR-registret.

Undersøgelsen omfatter udelukkende private virksomheder med adresse inden for kommunegrænsen i Københavns Kommune.

Undersøgelsen omfatter kun virksomheder, der kan betegnes som "forretninger" inden for en række på forhånd udvalgte brancher (se afsnit 6.2.). Kun private virksomheder med mindst én ansat er udvalgt til at deltage i undersøgelsen. Det skyldes, at virksomheder, som er registreret med nul ansatte, ofte ikke er "reelle" virksomheder, som kan kontaktes i undersøgelser af denne type, hvorfor virksomheder med nul ansatte kan være med til at "forurene" datagrundlaget for undersøgelsen.

Undersøgelsens totalpopulation udgøres således af 4.279 virksomheder, hvor af der er gennemført interview med 1.023 virksomheder.

I og med undersøgelsen er en stikprøveundersøgelse, er resultaterne behæftet med en statistisk usikkerhed. Med en stikprøve på 1.023 interview i en totalpopulation på i alt 4.279 virksomheder, er den statistiske usikkerhed i undersøgelsen på 2,67 pct. (ved en svarfordeling på 50/50 med et konfidensinterval på 95 pct.). Det er en fuldt acceptabel statistisk usikkerhed for en undersøgelse af denne type (idet der normalt accepteres en statistisk usikkerhed op til maksimalt 5 pct.). Undersøgelsen hviler således på et solidt datagrundlag.

6.1 OPKALDSSTATISTIK

I dette afsnit beskrives opkaldsstatistikken fra undersøgelsen. Opkaldsstatistikken viser, hvordan den udtrukne totalpopulation fordeler sig på henholdsvis gennemførte interview, frafaldstyper samt ikke anvendte virksomheder.

Opkaldsstatistik: Populationens fordeling på gennemførte interview og frafaldstyper			
		Antal	Andel
Virksomheder, hvor der er opnået kontakt til respondenter	Gennemførte interview	1.023	24%
	Interview afbrudt undervejs	12	0%
	Frascreenet pga. sprog	18	0%
	Nægter (respondenten ønsker ikke at deltage i interviewet)	212	5%
Virksomheder, hvor der IKKE er opnået kontakt til respondenter	Optaget	21	0%
	Intet svar (telefonen tages ikke)	530	12%
	Fejlnummer (fax mv.)	181	4%
	Respondenten træffes ikke i felt-perioden, f.eks. ved ferie, sygdom etc.	76	2%
	Henvisning til hovedkontor, ejer på anden lokalitet, anden filial, ingen på lokaliteten kan svare på spørgsmålene)	299	7%
Virksomheder, hvor der IKKE er forsøgt kontakt	Ikke anvendte virksomheder (ikke forsøgt kontaktet)	1.907	45%
Total (populationen)		4.279	100%

Det bemærkes, at en del af totalpopulationen ikke er forsøgt kontaktet - i alt 1.907 virksomheder. Det skyldes, at det på forhånd var besluttet, at undersøgelsen skulle omfatte en stikprøve på 1.000 interview, som er fuldt tilstrækkeligt til at opnå en lav statistisk usikkerhed. Konkret opdeles den samlede population i mindre grupper, hvor der ringes op til otte gange til hver virksomhed i gruppen. Først når den enkelte gruppe er helt ringet igennem, og der enten er opnået kontakt eller virksomhederne er henregnet til frafald, aktiveres næste gruppe af virksomheder til brug i undersøgelsen. Derved opnås kontakt til den størst mulige andel af de virksomheder, som forsøges kontaktet.

Konkret foretages op til otte opkald til de udtrukne virksomheder. Opkaldene sker automatiseret efter en opkaldsmatrice, der sikrer, at genopkaldene sker på forskellige tidspunkter og på forskellige ugedage med henblik på at øge sandsynligheden for at træffe den pågældende virksomhed. Antallet af opkald er sat til otte, fordi den marginale nytteværdi af opkald udover de otte er ekstremt begrænset. Først når disse otte opkald til den udtrukne virksomhed er overstået uden held, henregnes pågældende virksomhed til frafald.

212 personer har ikke ønsket at deltage i undersøgelsen - såkaldte nægttere. Nægterne udgør 17 pct. af de i alt 1.265 virksomheder, hvor der er opnået kontakt til den rette respondent. Dette er en rela-

tivt lav nægterprocent i en virksomhedsundersøgelse, særligt en virksomhedsundersøgelse til mindre forretningsdrivende, hvor størstedelen af interview-opkaldene foretages i forretningernes åbningstid. Det understreges, at det ikke kan kvalificeres, hvorfor nægterne ikke ønskede at deltage i undersøgelsen. Det kan være, fordi interviewpersonen ikke turde deltage i interviewet, men det kan lige så vel skyldes andre årsager, eksempelvis at interviewpersonen ikke havde tid pga. kunder i butikken eller lignende.

Hvis svarprocenten udregnes som interviewenes andel af de virksomheder, hvor der er opnået kontakt til den rette respondent, har undersøgelsen en svarprocent på 81 pct.

6.2 FRAFALDSANALYSE

Med henblik på at bestemme undersøgelsens datakvalitet beskrives i det følgende en frafaldsanalyse, som sammenligner de interviewede virksomheder (stikprøven) med totalpopulationen for undersøgelsen dvs. de 4.279 private virksomheder i København inden for de på forhånd definerede brancher.

Nedenstående tabel angiver forskelle i fordelingen på branche mellem interviewede virksomheder (stikprøven) og undersøgelsens totalpopulation (dvs. alle private virksomheder i København med mindst én ansat inden for de omfattede brancher). Fordelingen er baseret på registerbaseret brancheopdeling (fra CVR-registret). Tabellen illustrerer således også hvilke brancher, som er omfattet af undersøgelsen.

Branchefordeling: Stikprøven sammenlignet med totalpopulationen			
Branche	Interviewede Virksomheder (stikprøven)	Totalpopulation	Difference (procentpoint)
Hotel	1 %	2 %	1
Pizzeria, grillbar, isbar osv.	11 %	10 %	1
Personlig pleje (fx frisør, kosmetolog, tatovør)	11 %	6 %	5
Café, værtshus, diskotek osv.	11 %	9 %	2
Mindre fødevarerforretninger	3 %	3 %	0
Kiosk/købmand osv.	4 %	4 %	0
Restaurant	15 %	19 %	4
Forretning (fx tøjbutik eller specialforretning)	30 %	31 %	1
Anden branche	14 %	15 %	1
Total	100 %	100 %	

Ovenstående tabel viser, at der i overvejende grad er god overensstemmelse på branchefordelingen i stikprøven (de interviewede virksomheder) og i undersøgelsens totalpopulation. Således ses for langt de fleste brancher afvigelser på mellem 0 og 2 procentpoint.

Dog ses, at stikprøven har en overrepræsentation af branchen, personlig pleje, der udgør 11 pct. Af stikprøven men kun 6 pct. af totalpopulationen.

Omvendt ses en underrepræsentation af branchen, restauranter på 4 procentpoint. Restauranter udgør således kun 15 pct. af stikprøven, mens de udgør 19 pct. af totalpopulationen. I og med restauranter er en af de større brancher i undersøgelsen, er datagrundlaget om branchen dog stadig solidt.

Nedenstående tabel angiver forskelle i fordelingen på distrikter mellem de interviewede virksomheder og det samlede antal virksomheder i København.

Fordeling på bydele: Stikprøven sammenlignet med totalpopulationen			
Distrikt	Interviewede Virksomheder (stikprøven)	Totalpopulation	Difference (procentpoint)
Amager	16 %	14 %	2
Bispebjerg	5 %	5 %	0
Brønshøj-Husum	5 %	3 %	2
Indre by	29 %	31 %	2
Nørrebro	11 %	10 %	1
Valby	7 %	7 %	0
Vanløse	3 %	3 %	0
Vesterbro	12 %	14 %	2
Østerbro	12 %	12 %	0
Total	100 %	100 %	

Ovenstående tabel viser i alle tilfælde meget små forskelle på fordelingen på bydele, når stikprøven sammenlignes med totalpopulationen. Således ses ingen differencer på mere end to procentpoint.

Den lave statistiske usikkerhed, den relativt lave nægterandel samt stikprøvens fordeling på brancher og bydele betyder til sammen, at undersøgelsen hviler på et solidt datagrundlag. Samtidig kan det konkluderes, at undersøgelsen er repræsentativ for den samlede totalpopulation (af private virksomheder i Københavns Kommune med mindst én ansat inden for de udvalgte brancher).

EPINION

OM OS

Vores kerne er faktabaserede konsulenttydelser. Vi rådgiver typisk på baggrund af input fra organisationens stakeholders – medarbejdere, medlemmer, kunder, samarbejdspartnere osv.

EPINION COPENHAGEN

RYESGADE 3F
2200 COPENHAGEN
DENMARK
T: +45 87 30 95 00
E: INFO@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK

EPINION AARHUS

NORDHAVNSGADE 1-3
8000 AARHUS
DENMARK
T: +45 87 30 95 00
E: INFO@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK

EPINION SAIGON

11TH FLOOR, DINH LE BUILDING
1 DINH LE STREET, DISTRICT 4, HCMC,
VIETNAM
T: +84 38 26 89 89
E: OFFICE@EPINION.VN
W: WWW.EPINION.VN